



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I UPPSALA**

Enhet 2

**DOM**  
2016-09-26  
Meddelad i  
Uppsala

Mål nr  
6913-14

**KLAGANDE**

Birger Ledin AB, 556168-4720

Ombud: Jari Kovalainen  
c/o Birger Ledin AB  
Norra Aspelundsvägen 3  
541 34 Skövde

**MOTPART**

Miljö- och konsumentnämnden i Västerås kommun  
721 87 Västerås

**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Länsstyrelsen i Västmanlands läns beslut den 3 december 2014,  
dnr 281-3512-2014

**SAKEN**

Förbud mot försäljning av livsmedel

---

**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten upphäver Miljö- och konsumentnämnden i Västerås kommun beslut från den 13 juni 2014 i den del beslutet avser kosttillskottet Mega-B från Birger Ledin AB.

Dok.Id 167331

**Postadress**  
Box 1853  
751 48 Uppsala

**Besöksadress**  
Kungsgatan 49

**Telefon**  
018-431 63 00

**E-post:** forvaltningsratteni uppsala@dom.se

**Telefax**  
018-431 63 43

**Expeditionstid**  
måndag – fredag  
08:00-16:00

**BAKGRUND**

Miljö- och konsumentnämnden i Västerås kommun (nämnden) beslutade den 13 juni 2014 att förbjuda Hälsokost Tusenskönan AB att sälja livsmedel som per föreskriven dos innehåller mängder av ämnen som överstiger eller tangerar de nivåer för rekommenderat högsta intag (UL-värde) som utfärdats av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (European Food Safety Authority, EFSA). I beslutet angavs två produkter som vid nämndens kontroll visat sig innehålla för höga halter, en av de utpekade produkterna var kosttillskottet Mega-B från Birger Ledin AB

Birger Ledin AB överklagade nämndens beslut. Länsstyrelsen i Västmanlands län beslutade den 3 december 2014 att avslå överklagandet. Som skäl för beslutet angav länsstyrelsen i huvudsak följande. Birger Ledin AB får såsom huvudleverantör av kosttillskottet Mega-B anses ha ett sådant intresse i saken att bolaget ska tillerkännas klagorätt över nämndens beslut att förbjuda Hälsokost Tusenskönan AB att sälja kosttillskottet. Kosttillskottet Mega-B får anses utgöra ett livsmedel enligt gällande lagstiftning. Det är livsmedelsföretagaren som har ansvaret för att de livsmedel som släpps ut på marknaden är säkra och rätt märkta. Livsmedelsverket har gjort bedömningen att en produkt som innehåller dosnivåer som kan innebära en hälso-risk alltid ska betraktas som ett icke säkert livsmedel. Den europeiska myndigheten EFSA har granskat studier som visat att för höga doser av vitaminer och mineraler som konsumeras under lång tid kan leda till negativa hälsoeffekter. Vitamin B6 i höga doser har associerats med nervskador. Mot bakgrund av det vetenskapliga forskningsläget har EFSA tagit fram UL-värden, övre gränser för ett säkert intag av vitaminer och mineraler. För vitamin B6 är det föreskrivna UL-värdet 25 milligram per dag. Varken i Sverige eller på EU-nivå finns någon lagreglering beträffande tillåtna minimi- eller maximinivåer av vitaminer och mineraler i kosttillskott. Intaget av vitamin B6 genom kosttillskottet Mega-B sammanfaller med UL-värdet. Om

konsumenten konsumerar några andra livsmedel som innehåller vitamin B6 kommer ett överskridande av UL-värdet att ske. Ett flertal livsmedel som får anses ingå i normal kosthållning innehåller vitamin B6, exempelvis nötkött och griskött. Rekommenderat intag av vitamin B6 är 1,4 milligram per dag. Det kan därför inte anses förenligt med kravet på säkra livsmedel att kosttillskottet har en daglig dos som sammanfaller med UL-värdet och det bör därför inte få släppas ut på marknaden. Nämndens beslut om förbud mot försäljning av Mega-B ska därmed kvarstå.

#### **YRKANDEN M.M.**

**Birger Ledin AB** överklagar länsstyrelsens beslut och yrkar i första hand att beslutet om försäljningsförbud ska upphävas. I andra hand yrkas att beslutet ska ändras så att det inte förhindrar marknadsförande av produkter vars innehåll sammanfaller med EFSA:s UL-värden.

Till stöd för sin talan anför Birger Ledin AB bl.a. följande. EFSA:s UL-värde utgör endast en uppskattning. Uppskattningen är baserad på utvalda vetenskapliga studier. Det är fel att göra tolkningen att ett intag överstigande UL-värdet automatiskt skulle medföra en risk för hälsan. UL-värdet kan inte heller användas som gräns för när produkter är att anse som hälsofarliga eller inte, då vitamininnehållet i livsmedel inte är standardiserat. Det är möjligt att konsumera högre nivåer av vitamin B6 än UL-värdet även vid intag av kosttillskott som innehåller en lägre mängd vitamin B6, beroende på övrig kosthållning. UL-värdet kan därför inte användas som den enda grunden för att rättfärdiga ett beslut om att förbjuda försäljningen av ett kosttillskott.

Det finns inga bevis för att produkter med högre doser av vitamin B6 än UL-värdet är farliga för hälsan och det finns inga bevis för att Mega-B utgör en risk för hälsan. Mega-B har sålts i över 15 år i Sverige, och det finns inga rapporterade skador eller biverkningar kopplade till produkten. EFSA har i

dokumentet ”Tolerable upper intake levels for vitamins and minerals” pekat på att det finns kosttillskott på marknaden i vissa medlemsländer med betydligt högre dos av vitamin B6 än UL-värdet. EFSA har trots detta inte lämnat några rekommendationer om försäljningsförbud av sådana produkter. Det står därför klart att dessa kosttillskott inte utgör någon otillåten risk. Ett flertal produkter med högre nivåer av vitamin B6 än UL-värdet finns också på den svenska marknaden. Uppenbarligen har inga negativa effekter uppmärksamats kopplade till dessa produkter, eftersom inga åtgärder vidtagits för att förbjuda försäljningen av dessa produkter.

Enligt EFSA:s bedömning är vitamin B6 säkert att använda i dagliga doser om 25 milligram. EFSA:s beräkning innehåller en säkerhetsfaktor om fyra i förhållande till den dagliga dos om 100 milligram vitamin B6 per dag som observerats kunna medföra högre risker. UL-värdet utgör alltså en fjärdedel av den dos då intag kan medföra skador. Mängden vitamin B6 i Mega-B sammanfaller med UL-värdet och därför är Mega-B att anse som ett säkert livsmedel. Förvaltningsrätten i Falun har i två domar från den 1 september 2016 tillämpat EU:s lagstiftning på ett korrekt sätt och beslutat att tillåta marknadsföring av kosttillskott som innehåller 37,5 – 75 milligram respektive 100 milligram vitamin B6 som daglig dos, vilket visar att Mega-B inte innebär någon risk för folkhälsan (mål nr 3600-14 respektive 2659-15). Även för det fall det skulle anses oklart huruvida Mega-B är ett säkert livsmedel eller inte, har nämnden inte rätt att som första åtgärd förbjuda försäljningen av produkten. Beslutet är oproportionerligt. I stället borde mer proportionerliga åtgärder ha vidtagits, såsom råd eller anvisningar till tillverkare eller försäljare gällande doseringsinstruktioner eller varningstexter.

Birger Ledin AB har till stöd för sin talan åberopat en skrivelse av branschorganisationen Svensk Egenvård AB vari det anges bl.a. följande. Det råder ingen konsensus när det gäller UL-värde för vitamin B6. USA, Kanada och Japan har kommit fram till UL-värden om 100 milligram per dag. EFSA har

valt att sätta sitt UL-värde med en mycket stor säkerhetsmarginal genom att dela den nivå där man i en enda studie sett negativa hälsoeffekter vid 100 milligram per dag med en säkerhetsfaktor om fyra. Studien är så ifrågasatt att Institute of Medicine i USA inte tog med den i sin bedömning då den bedömdes vara opålitlig. I övriga studier har negativa hälsoeffekter setts först vid 200 milligram per dag och därmed har man kommit fram till ett UL-värde om 100 milligram per dag efter att ha använt en säkerhetsfaktor om två. Så länge inga lagstadgade maxvärden finns måste företag ges möjlighet att motivera de doser som används med vetenskapligt stöd som visar att nivåerna är säkra.

Bolaget har vidare återopat ett yttrande utfärdat av Liisa Kansanen, kosttillskottsspecialist på Vitabalans Oy. Av yttrandet framgår bl.a. följande. Studier avseende intag av vitamin B6 genom vanlig kost i EU-länder har visat att högsta medelvärdet samt 97,5 percentilen är 3,2 respektive 5,9 milligram per person och dag. EFSA har i flera utlåtanden utvärderat de neurologiska effekterna av vitamin B6. Skadliga effekter som konstaterats har varit förknippade med extremt höga doser under lång tid och symptomen har försvunnit när intaget av vitamin B6 upphört. Riskbedömningen är beroende av tillgången till bra data. EFSA har baserat bedömningen av sitt UL-värde på ett svagt och otillräckligt vetenskapligt underlag, vilket EFSA:s vetenskapliga panel erkänner i sin rapport. I EFSA:s rapport har nitton kliniska studier av vitamin B6 i relation till neurologiska effekter granskats. Det är slående att endast i fyra av studierna har en daglig dos om 40 milligram använts, i övriga studier har den dagliga dosen varierat mellan 60 – 3 000 milligram eller inte preciserats närmare. Även i fallrapporter avseende patienter som tagit höga doser av vitamin B6 har doserna varierat mellan 100 – 6 000 milligram. I Storbritannien har UK Food Standards Agency:s expertgrupp satt den övre säkerhetsnivån till 200 milligram avseende kortvariga intag och till 10 milligram för långvariga intag. Utifrån de studier med avsevärt högre dagliga doser som EFSA använt sig av vid fastställandet av UL-värdet samt

EFSA:s synpunkter avseende svagheterna som är associerade med tolkningen av studierna och beräkningen av UL-värdet kan inte intag av 25 milligram vitamin B6 genom en tablett Mega-B från Birger Ledin AB i enlighet med rekommendationen anses farligt för konsumenten.

**Nämnden** bestrider bifall till överklagandet och tillägger bl.a. följande.

Nämnden har inga synpunkter när det gäller frågan om talerätt. Regelverket kring maximivärden och minimivärden av vitaminer och mineraler i kosttillskott är inte tillämpligt i detta mål. Beslutet handlar inte om gränsvärden utan avser försäljning av ett specifikt livsmedel som inte kan anses vara säkert. Produkten innehåller ämnen i mängder som kan medföra risker för människors hälsa. EFSA bör anses vara den mest tillförlitliga källan till vetenskapliga bedömningar som en lokal eller nationell kontrollmyndighet har tillgång till. Såväl kostvanor och näringsintag som övrigt intag av vitaminer och mineraler kan variera mellan olika länder och befolkningsgrupper. Ur detta perspektiv är det lämpligare att använda europeiska UL-värden än sådana som framtagits i USA, Kanada och Japan. Det bedöms att det på grundval av det vetenskapliga underlag som finns är oklart huruvida livsmedlet är säkert eller inte och det är utifrån detta, med beaktande av försiktighetsprincipen, som beslutet är fattat.

Det totala intaget av vitaminer och mineraler hos olika konsumenter är svårt att bedöma. Intaget av vitaminer kommer från många källor och intaget via föda kan variera stort. Detta innebär att intaget av vitamin B6 kan förmodas variera en hel del hos allmänheten. Det går därför att argumentera för att även betydligt lägre halter än UL-värdena i ett kosttillskott skulle kunna riskera vara en hälsorisk för enskilda konsumenter. Det finns ingenting som tyder på att brist på vitamin B6 är ett vanligt folkhälsoproblem. Det finns heller inga entydiga studier som visar på att det skulle ha någon positiv hälsoeffekt att konsumera halter av vitamin B6 som ligger högt över rekommenderat dagligt intag.

Det finns inget etablerat system för rapportering av bieffekter från intag av kosttillskott. De effekter som är lättast att upptäcka och med säkerhet kan kopplas till ett visst vitamin är akuta effekter, såsom akut toxicitet vid mycket höga doser. Kroniska effekter av långvarigt intag är mer komplexa och därmed svårare att upptäcka samt koppla till överintag av vitaminer. Det finns dock epidemiologiska studier som indikerar ett samband mellan höga doser av vitaminer och negativa hälsoeffekter. Nämnden kan endast agera mot produkter som saluförs inom deras ansvarsområde. Även andra kommuner har agerat mot produkter med höga dagsdoser av vitamin B6.

## **SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**

### **Inledande överväganden**

Inledningsvis gör förvaltningsrätten samma bedömning som länsstyrelsen gällande att Birger Ledin AB får anses ha haft rätt att överklaga nämndens beslut från den 13 juni 2014. Förvaltningsrätten konstaterar att länsstyrelsen i det nu överklagade beslutet prövat huruvida nämndens beslut om försäljningsförbud för butiken Hälsokost Tusenskönan AB varit riktigt i förhållande till produkten Mega-B från Birger Ledin AB. Det är således denna fråga som ska prövas i detta mål.

### **Rättslig reglering m.m.**

Enligt 1 § livsmedelslagen syftar lagen till att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och för konsumenternas intressen när det gäller livsmedel. Av 22 § i samma lag följer att en kontrollmyndighet får, utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller vad som särskilt anges i 18 §, meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna ska följas.

I artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (förordning 178/2002), definieras livsmedel som alla ämnen eller produkter, oberoende av om de är bearbetade, delvis bearbetade eller obearbetade, som är avsedda att eller rimligen kan förväntas att förtäras av människor. Livsmedel inkluderar drycker, tuggummi och alla ämnen, inklusive vatten, som avsiktligt tillförts livsmedlet under dess framställning, beredning eller behandling.

Enligt artikel 14 i samma förordning ska livsmedel inte släppas ut på marknaden om de inte är säkra. Livsmedel ska anses som icke säkra bl.a. om de är skadliga för hälsan.

Av artikel 54 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (förordning 882/2004) framgår att om den behöriga myndigheten konstaterar bristande efterlevnad ska den vidta åtgärder för att se till att företagaren avhjälper situationen. När den behöriga myndigheten beslutar vilken åtgärd som ska vidtas ska den ta hänsyn till den bristande efterlevnadens art och om företagaren tidigare visat prov på bristande efterlevnad. Åtgärderna ska i tillämpliga fall omfatta bl.a. begränsning eller förbud för utsläppande på marknaden av livsmedel och andra åtgärder som den behöriga myndigheten anser vara motiverade.

Av försiktighetsprincipen i artikel 7 i förordning 178/2002 framgår att när man i särskilda fall efter en bedömning av tillgänglig information identifierar möjligheten av skadliga effekter på hälsan, men när det fortfarande föreligger vetenskaplig osäkerhet, får sådana provisoriska åtgärder för riskhantering vidtas som är nödvändiga för att säkerställa den höga hälsoskyddsnivå



som valts i gemenskapen, i avvaktan på ytterligare vetenskapliga uppgifter för en mer omfattande riskbedömning. De åtgärder som vidtas ska stå i proportion till målet och får inte begränsa handeln mer än vad som är nödvändigt för att uppnå den höga skyddsnivå som valts i gemenskapen, med beaktande av teknisk och ekonomisk genomförbarhet och andra faktorer som anses berättigade för det berörda ärendet. Dessa åtgärder ska ses över en rimlig tidsperiod beroende på vilken typ av risk för liv eller hälsa som identifieras och vilken typ av vetenskapliga uppgifter som behövs för att klargöra den vetenskapliga osäkerheten och för att genomföra en mer omfattande riskbedömning.

Av praxis från EU-domstolen följer att det för en korrekt tillämpning av försiktighetsprincipen krävs, för det första, att de eventuellt negativa följderna för hälsan av den föreslagna tillsatsen av näringsämnen kan identifieras och, för det andra, en utförlig utvärdering av risken för hälsan grundad på de mest tillförlitliga vetenskapliga uppgifter som finns tillgängliga och på de senaste resultaten av den internationella forskningen. Om resultaten av genomförda undersökningar inte är så fullständiga, övertygande eller exakta att det är möjligt att fastställa förekomsten eller omfattningen av den påstådda risken men det likväl är sannolikt att det skulle uppstå en verklig skada för folkhälsan om risken förverkligades är det enligt försiktighetsprincipen motiverat att vidta restriktiva åtgärder (se exempelvis EU-domstolens mål C-24/00 Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike, mål C-192/01 Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Danmark och mål C-41/02 Europeiska kommissionen mot Konungariket Nederländerna).

### **Förvaltningsrättens bedömning**

Av de EU-rättsliga bestämmelserna samt den nationella lagstiftningen följer att en livsmedelsprodukt inte får släppas ut på marknaden om den inte är säker. Om en kontrollmyndighet finner att ett livsmedelsföretag brustit i

efterlevnad av livsmedelslagstiftningen ska myndigheten vidta åtgärder. En sådan åtgärd kan vara att förbjuda försäljning av produkten. Inom livsmedelsområdet ska i vissa fall en försiktighetsprincip tillämpas. Det innebär att provisoriska åtgärder får vidtas om en produkt kan ha potentiellt skadliga effekter som har identifierats genom en vetenskaplig och objektiv bedömning, även om bedömningen inte gör det möjligt att fastställa risken med tillräcklig säkerhet. Åtgärderna som vidtas ska stå i proportion till målet och omvärderas mot bakgrund av nya vetenskapliga rön.

Nämnden har gjort gällande att Mega-B innehåller vitamin B6 i sådan mängd som kan medföra risker för människors hälsa och att det med hänsyn till försiktighetsprincipen funnits skäl att förbjuda butiken Hälsokost Tusenskönan AB att sälja kosttillskottet Mega-B. Förvaltningsrätten har att ta ställning till om nämnden haft grund för sitt beslut.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att det aktuella kosttillskottet Mega-B utgör ett livsmedel och att det därmed omfattas av det regelverk som gäller för livsmedelsprodukter. Det konstateras vidare att det varken i svensk eller unionsrättslig lagstiftning finns några lagstadgade övre gränser för vitaminer och mineraler. Detta kan dock enligt förvaltningsrättens mening inte i och för sig anses utgöra ett hinder mot att göra bedömningen att en livsmedelsprodukt inte är säker och därför inte får släppas ut på marknaden.

Det är ostridigt att en tablett av produkten Mega-B innehåller 25 milligram vitamin B6 och att en tablett ska tas dagligen enligt produktens förpackning, vilket ger en daglig dos om 25 milligram. Det rekommenderade dagliga intaget av vitamin B6 uppgår enligt Livsmedelsverket till 1,4 milligram per dag och EFSA har satt UL-värdet för vitamin B6 till 25 milligram per dag.

I EFSA:s dokument ”Tolerable upper intake levels for vitamins and minerals”, till vilken såväl nämnden som Birger Ledin AB hänvisar, framgår bl.a. följande. På grund av bristande och osäkert underlag är det mycket svårt att fastställa ett dagligt intag av vitamin B6 som klart inte har några skadliga effekter. Tillgänglig data indikerar att allvarliga neurologiska effekter har uppkommit vid dagliga doser om 500 milligram eller mer och att mindre neurologiska effekter kan märkas vid en daglig dos om 100 milligram när intag sker under en längre period. UL-värdet har beräknats genom att dividera det genomsnittliga intaget i studien Dalton och Dalton om ca 100 milligram per dag med en faktor om två, eftersom intaget korreponderar med en möjlig effekt av långvarigt intag, samt med en ytterligare faktor om två för att ge utrymme för brister i databasen. Studien Dalton och Dalton, som har kritiserats, är svårtolkad men indikerar effekter som inte kan avfärdas. Det finns en stor marginal mellan UL-värdet och intaget av vitamin B6 som sker genom normal kosthållning. Även ett kombinerat intag av vitamin B6 från vanliga livsmedel och kosttillskott understiger normalt UL-värdet. Senare studier har dock visat att ett kombinerat intag i vissa fall har lett till ett sammantaget intag som överskrider UL-värdet. Det finns i vissa länder kosttillskott där mängden vitamin B6 per tablett överstiger UL-värdet.

Det framgår av EFSA:s ovan angivna dokument att dokumentet är en genomgång av vetenskapliga studier i syfte att ge vägledning i frågan om vilken daglig mängd av ett näringsämne som kan intas utan risk för negativa effekter.

Förvaltningsrätten konstaterar mot bakgrund av utredningen i målet att det råder vetenskaplig osäkerhet kring vilken daglig dos av vitamin B6 som kan anses säker. Underlag från EFSA pekar på att det finns akuta hälsorisker vid högre dagliga intag men att det även kan föreligga hälsorisker vid lägre dagliga intag som sker över en längre period. EFSA har, mot bakgrund av det osäkra vetenskapliga forskningsläget, bestämt UL-värdet till 25 milligram

per dag. Nämnden har uppgett att man vid sin riskbedömning har utgått från EFSA:s rapport. Birger Ledin AB har invänt att EFSA:s UL-värdet har beräknats med en kraftig säkerhetsmarginal och att det krävs betydligt högre dagliga doser för att uppnå skadliga effekter. Birger Ledin AB har bl.a. hänvisat till att andra länder uppställt högre UL-värden än EFSA samt att den studie från Dalton och Dalton som EFSA baserat sin bedömning på kraftigt har kritiserats.

Enligt förvaltningsrätten får den omständigheten att EFSA, som är en europeisk myndighet för livsmedelssäkerhet, efter genomgång av vetenskapligt underlag fastställt UL-värdet för vitamin B6 till 25 milligram per dag, i avsaknad av vetenskapligt underlag som påvisar motsatsen, anses tala för att produkter som innehåller vitamin B6 i sådan mängd att ett dagligt intag innebär ett överskridande av UL-värdet kan utgöra en hälsorisk, i vart fall på längre sikt. Förvaltningsrätten anser inte att Birger Ledin AB genom det material som åberopats i målet visat att intag som överskrider 25 milligram per dag är helt utan hälsorisker eller att det finns sådana skäl att ifrågasätta EFSA:s rapport att dess slutsatser helt ska bortses ifrån. Förvaltningsrätten noterar särskilt att EFSA uppmärksammat att studien Dalton och Dalton kritiserats och trots detta gjort bedömningen att resultaten i studien inte kan bortses ifrån.

En daglig dos av kosttillskottet Mega-B i enlighet med produktens rekommendationer innebär inte ett överskridande av nivån 25 milligram per dag utan i stället ett tangerande av den nivån. Av utredningen framgår dock att EFSA:s UL-värde avser det totala intaget av vitamin B6, från såväl kosttillskott som från den vanliga kosthållningen. Det kan konstateras att en användning av kosttillskottet Mega-B inte lämnar något utrymme alls för intag av vitamin B6 från andra livsmedel, om konsumenten ska hålla sig inom nivån om 25 milligram per dag. Det framgår av utredningen att vitamin B6 finns i ett flertal livsmedel som får anses ingå i en normal kosthållning. Li-

kaså återfinns vitamin B6 i andra kosttillskott på marknaden. Även en användning av Mega-B i enlighet med rekommendationerna på produkten får därför i praktiken antas medföra att det är sannolikt att UL-värdet överskrids. Förvaltningsrätten finner sammantaget att den vetenskapliga osäkerheten och de slutsatser som EFSA gjort avseende vitamin B6 samt vad som framkommit om produkten Mega-B innebär att det i och för sig har funnits förutsättningar för nämnden att agera.

Nämnden har beslutat att helt förbjuda försäljningen av produkten i den aktuella butiken. Kraven som ställs på en säker livsmedelshantering är visserligen höga. Det kan samtidigt konstateras att det i målet inte framkommit annat än att det intag av vitamin B6 som sker genom vanlig kosthållning normalt är begränsat, detta trots att vitamin B6 förekommer i många livsmedel. Det har inte heller framkommit annat än att de potentiella hälsorisker som är förenade med lägre dagliga doser av vitamin B6 är kopplade till långvariga intag. Den hälsorisk som konsumenten står inför vid en daglig konsumtion av Mega-B i kombination med en normal kosthållning måste därför antas vara begränsad, i vart fall när intag sker under en kortare period. Mot bakgrund av det anförda och då det av utredningen i målet inte framgår om nämnden har övervägt några andra mindre ingripande åtgärder än ett försäljningsförbud, exempelvis krav på tydligare märkning av produkten till upplysning för konsumenten om riskerna vid långvariga intag, finner förvaltningsrätten att nämnden inte i tillräcklig mån har visat att det varit nödvändigt att förbjuda Hälsokost Tusenskönan AB att sälja kosttillskottet Mega-B för att uppnå den höga hälsoskyddsnivå som gäller inom gemenskapen. Eftersom det därmed inte är visat att åtgärden varit proportionerliga ska beslutet upphävas i den del det avser produkten Mega-B från Birger Ledin AB.

---

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga (DV 3109/1A)

Viktoria Haglund  
förvaltningsrättsfiskal

Nämndemännen Per Carlesson, Jan G Fäger och Caroline Lille har deltagit i avgörandet.

Målet har handlagts av förvaltningsrättsnotarien Erik Sjulander.



## HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

**Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

### Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.